

KINDEROPVANG *Piccolini*

Pedagogisch Beleidsplan

Versie oktober 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	4
2. Pedagogische visie	4
2.1. Reggio Emilia	4
2.2. Jena plan.....	5
2.3. Missie	5
3. De vier pedagogische basisdoelen.....	6
3.1. Emotionele veiligheid	6
3.1.1. Wennen	6
3.1.2. Het dagritme, overgangsmomenten en rituelen.....	6
3.1.3. Communicatie	7
3.1.4. Ondersteunen van autonomie	7
3.1.5. Afscheid nemen.....	7
3.1.6. Inrichting en materialen	7
3.1.7. Emotionele veiligheid op een andere groep	8
3.1.8. Vaste gezichten.....	8
3.2. De ontwikkeling van persoonlijke- en sociale competenties (vaardigheden).....	8
3.2.1. Mentor en observaties	8
3.2.2. Signaleren en doorverwijzen	9
3.2.3. Persoonlijke en sociale vaardigheden	9
3.2.4. De overdracht van normen en waarden.....	13
4. De groepen	16
4.1 Vestiging Nature	16
4.1.1. Bamboe (baby-dreumesgroep)	16
4.1.2. Madelief (dreumes-peutergroep)	16
4.1.3. Bonsai (peutergroep)	16
4.1.4. Lotus (baby-dreumesgroep)	17
4.2. Vestiging Home.....	17
4.2.1. Wolkje en Rainbow (verticale groepen)	17
4.2.2. Tegoed dagen en extra dagen	17
4.3. Beroepskracht-kind ratio en afwijkende tijden.....	17
4.3.1. Vestiging Nature	19
4.3.2. Vestiging Home	19
4.4. Activiteiten buiten de stamgroep	19
5. Tweetalig beleid	20
6. (Pedagogische) ondersteuning.....	20

7. Beleid Veiligheid en Gezondheid 20

1. Inleiding

Dit is het pedagogisch beleidsplan van kinderopvang Piccolini. In het beleidsplan worden de pedagogische visie en werkwijze beschreven. Het pedagogisch beleid is geschreven voor de organisatie en de werknemers, om richting te geven aan de werkwijze. Het pedagogisch beleidsplan wordt zo nodig gecontroleerd en waar nodig aangepast. Kinderopvang Piccolini bestaat uit twee vestigingen. De vestiging Home in oud-Rijswijk en de vestiging Nature in Den Haag.

2. Pedagogische visie

Piccolini werkt met een gecombineerde visie, die is gecreëerd vanuit de visies Reggio Emilia en Jenaplan. Bij Piccolini gaan wij ervan uit dat kinderen competent, krachtig en intelligent zijn, waarbij wij oog hebben voor de gemeenschap waarin het kind opgroeit. Het kind leert door interactie met zijn omgeving en is zelf de regisseur van de eigen ontwikkeling. Pedagogisch medewerkers (pm'ers) bieden de veiligheid, ruimte en materialen om dit mogelijk te maken. Kinderopvang Piccolini gelooft in een groenere betere wereld en bouwt iedere dag aan generaties die daaraan bijdragen. Hierdoor zijn we niet zomaar een kinderopvangorganisatie, maar een plek waar de ontwikkeling van het kind en de wereld centraal staat. Immers, de eerste jaren in het leven van een kind zijn essentieel voor welk persoon hij straks zal worden - welke rol hij zal gaan spelen in zijn eigen leven, in het leven van zijn naasten en in de wereld waarin we leven. Piccolini wil ook ouders en pm'ers centraal stellen in de opvoeding van kinderen en een plek zijn waar kinderen, pedagogisch medewerkers en ouders zich thuis kunnen voelen. Er vooral een plek zijn "Waar een kind, kind kan zijn".

2.1. Reggio Emilia

Loris Malaguzzi was een Italiaanse filosoof en grondlegger van de visie. De visie is ontstaan in de Italiaanse stad Reggio Emilia. Reggio Emilia gaat ervan uit dat kinderen niet met 'lege hoofden' ter wereld komen, maar vanaf de geboorte competent, krachtig en intelligent zijn. Reggio Emilia gaat uit van drie belangrijke pedagogen. De eerste en de belangrijkste pedagoog zijn de kinderen voor elkaar. Kinderen leren het meeste van elkaar en begrijpen elkaar, zonder daarbij woorden te hoeven gebruiken. De tweede pedagoog zijn de volwassenen. Volwassenen zorgen ervoor dat de kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en van elkaar kunnen leren, door bijvoorbeeld het proces van samen spelen te begeleiden. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen en gaan hierbij kind-volgend te werk. Zij luisteren, observeren en sluiten zoveel mogelijk aan bij de interesses en behoeften van de kinderen. De derde pedagoog is de ruimte. Hierbij kan gedacht worden aan het gebouw en de ruimtes zelf, maar ook het spelmateriaal wat er te vinden is. De ruimte moet uitdagen tot onderzoeken en ontdekken.

Kinderen beschikken over vele communicatiemogelijkheden, ook al kunnen zij misschien nog niet praten. Reggio Emilia gaat ervan uit dat kinderen honderd talen spreken. "Het kind heeft honderd talen, honderd handen, honderd gedachten, honderd manieren van denken, van spelen, van spreken" – Loris Malaguzzi. Alle kinderen beschikken over mimiek, geluiden en bewegingen waarin zij zich kunnen uitdrukken. Naarmate het kind ouder wordt, komen er steeds meer 'talen' bij waarin het kind zich kan uitdrukken. Naast het maken van geluiden en bewegingen kan het kind zich ook uitdrukken met drama, muziek, klei, verf, potloden en speelgoed. Het is de opdracht van de pedagogisch medewerkers om kinderen de mogelijkheid te geven om al deze talen te ontwikkelen en te leren 'spreken'. Piccolini biedt verschillende activiteiten aan zodat alle 'talen' aan bod komen.

2.2. Jena plan

De pedagogische benadering “het Jena plan” heeft veel raakvlakken met Reggio Emilia. Bij beide visies staat het unieke kind centraal. Bij het Jenaplan is het gebruikelijk dat de kinderen worden ingedeeld in verticale groepen. Hierdoor leren de kinderen dat er verschillen mogen zijn in leeftijden, ontwikkeling, spel en talenten net zoals in het gezin en in de wereld om ons heen. Door verschillende leeftijden bij elkaar te brengen kunnen de jonge kinderen leren van de oudere kinderen en ook andersom. De jonge kinderen kijken op naar wat de oudere kinderen doen en zien hen succes als een voorbeeld. De oudere kinderen kunnen de kleinere helpen. Dit geeft de oudere kinderen een verantwoordelijkheidsgevoel. Op deze manier doen alle kinderen belangrijke sociale ervaringen op. Piccolini werkt met verticale groepen, maar heeft ook aparte peuter- en babygroepen. Hierover is meer te lezen in hoofdstuk 4 ‘De groepen’.

Piccolini werkt iedere maand met een thema. Door met verschillende thema’s te werken leren de kinderen kennis maken met de wereld om hen heen. Dagelijks heeft Piccolini één of twee kringtijden waarin het thema aan bod komt. In de kringtijden zingen we liedjes, vertellen we verhalen en luisteren we naar elkaar. Bekende feestdagen worden ook gevierd bij Piccolini en komen terug in de verschillende thema’s. Het Jena plan kenmerkt zich ook in het stimuleren van de zelfstandigheid. Bij Piccolini stimuleren we de zelfstandigheid door de kinderen bewust te maken van verschillende taken zoals het zelf omkleden, tafeldekken, opruimen etc. Het geeft de kinderen zelfvertrouwen wanneer zij taken zelf kunnen uitvoeren. Hierover is meer te lezen in paragraaf 3.1 ‘Ondersteunen van autonomie’.

2.3. Missie

Piccolini heeft het streven een meerwaarde te zijn voor kinderen door hen te begeleiden in hun ontwikkeling en ouders daarbij te ondersteunen. Door kinderen de juiste omgeving te bieden binnen een veilig pedagogisch klimaat kunnen kinderen zich optimaal ontwikkelen. De belevingswereld van kinderen wordt in de eerste jaren stap voor stap vergroot. Kinderen ontwikkelen zich van een op zichzelf gericht wezen, tot iemand die interactie zoekt met anderen, naar een sociaal persoon die oog heeft voor het effect van zijn of haar handelen op de steeds groter wordende omgeving. Onze pedagogisch medewerkers begeleiden en stimuleren kinderen bij de ontwikkeling van deze vaardigheden. Hierbij wordt rekening gehouden met de persoonlijke mogelijkheden van ieder kind. Zo ontwikkelen de kinderen zich bij Piccolini van een op zichzelf gericht mens tot een sociaal mens dat deelneemt, en een steentje bijdraagt, aan zijn of haar omgeving, de maatschappij en de wereld. Kinderen die opgroeien in de 21e eeuw leven in een samenleving van mensen met verschillende levensgeschiedenissen, levensstijlen en culturen. Ook willen wij de kinderen bewust maken hoe je de natuur kan helpen. Dit doen wij bij Piccolini door middel van bijvoorbeeld regenwater te hergebruiken en het afval te scheiden. Piccolini begeleidt kinderen bij de ontwikkeling van deze vaardigheden, omdat we geloven in een betere wereld en kinderen willen inspireren om daaraan bij te dragen. Deze begeleiding stelt kinderen in staat hun eigen waarden te vormen en uiteindelijk in te zetten in de wereld.

3. De vier pedagogische basisdoelen

Om kinderen optimaal te kunnen ondersteunen bij hun ontwikkeling moet er in hun omgeving aandacht worden geschonken aan vier pedagogische basisdoelen. De doelen, beschreven door de Nederlandse pedagoge Riksen-Walraven, zijn tevens opgenomen in de Wet Kinderopvang en dienen als leidraad bij het bewaken van de pedagogische kwaliteit en als uitgangspunt hoe er met kinderen wordt omgegaan.

Deze vier basisdoelen zijn; emotionele veiligheid, persoonlijke- en sociale competenties en de overdracht van normen en waarden. In onderstaande paragrafen wordt er dieper op de doelen ingegaan en beschreven hoe onze pedagogisch medewerkers op deze doelen inspelen.

3.1. Emotionele veiligheid

Emotionele veiligheid is zeer belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Kinderen moeten kunnen vertrouwen en bouwen op de mensen en de omgeving om hen heen om te kunnen exploreren en zichzelf te kunnen ontwikkelen. Om de emotionele veiligheid van kinderen te kunnen waarborgen, hebben zij hun eigen vertrouwde groep met zoveel mogelijk vaste pedagogisch medewerkers. Daardoor kunnen kinderen betekenisvolle relaties aangaan met de pedagogisch medewerkers en kinderen, wat de emotionele veiligheid vergroot.

3.1.1. Wennen

We vinden het belangrijk dat kinderen en ouders zich welkom en op hun gemak voelen bij Piccolini. Voordat kinderen op een groep worden opgevangen, zullen ze eerst komen wennen. Zo leren ze de ruimte, de Pedagogisch medewerkers en de andere kinderen in een aantal rustige stappen kennen. Wanneer ouders en het kind zich veilig en vertrouwd voelen, zal dat de ontwikkeling van het kind ten goede komen. Het wennen zonder schriftelijke opvangovereenkomst is niet mogelijk. Om de overgang van thuis naar Piccolini zo goed mogelijk te laten verlopen, vragen we ouders om op deze dag ongeveer een half uur met het kind mee de groep op te komen. Het kind zal daarna nog een paar uur op de groep blijven. Op deze dagen worden in overleg met ouders de uren op de groep opgebouwd. Hierbij kijken we naar de behoeften en het welzijn van ieder kind. Wanneer een kind doorstroomt van de babygroep naar de peutergroep, zal hij of zij ook daar eerst gaan wennen. Een vaste Pedagogisch medewerker van het kind zal meegaan naar de nieuwe groep en zorgen dat het kind zich vertrouwd maakt met de nieuwe omgeving, kinderen en pedagogisch medewerkers.

3.1.2. Het dagritme, overgangsmomenten en rituelen

Een vast dagritme, met elementen zoals de fles of aan tafel eten, slapen en spelen, zorgt bij kinderen voor duidelijkheid en voorspelbaarheid. Door deze momenten en overgangen te benoemen naar kinderen weten ze waar ze aan toe zijn en wat ze kunnen verwachten. Door deze overgangen soepel en rustig te laten verlopen, onder andere door een goede voorbereiding, draagt de pedagogisch medewerker bij aan het gevoel van veiligheid bij het kind. Door gebruik te maken van rituelen, zoals het zingen van een liedje, het lezen van een boekje voor het slapen gaan of door een verschoningsmoment iedere keer op dezelfde wijze te laten verlopen, raakt het kind vertrouwd met een vast patroon en kan het zich ontspannen en voorbereiden op het moment.

3.1.3. Communicatie

Door in communicatie eerlijk en oprecht te zijn, te praten vanuit een ik-boodschap en op ooghoogte met het kind te communiceren, speelt de pedagogisch medewerker in op een emotioneel veilig gevoel bij kinderen. Door gedrag, behoeften en emoties van een kind te benoemen, voelen kinderen zich gezien en gehoord. Daarnaast leert het kind op deze manier ook emoties van zichzelf te herkennen. De pedagogisch medewerker is voor kinderen beschikbaar en reageert op vragen en initiatieven tot contact. Dit doet de pedagogisch medewerker bijvoorbeeld door te benoemen naar een baby: 'ik hoor dat je huilt, je hebt honger, ik ga nu jouw fles maken' of naar een peuter: 'Je bent gevallen, ik zie dat je verdrietig bent'.

3.1.4. Ondersteunen van autonomie

De pedagogisch medewerker probeert de kinderen zoveel mogelijk zelfstandig dingen te laten doen en te ontdekken. Hierbij neemt de pedagogisch medewerker een beschikbare houding aan waarbij ze het kind observeert en kan ingrijpen wanneer dat nodig is. Door het kind zelfstandig dingen te laten ondernemen, maar daarbij wel toegankelijk (en in de buurt) te zijn, zal het kind zich sneller veilig voelen om iets te ondernemen of uit te proberen. De pedagogisch medewerker stimuleert de zelfstandigheid van kinderen bijvoorbeeld door:

- Een baby zelf tot spel te laten komen en de ruimte te geven om zelf te bepalen met wat, wanneer en hoe hij/zij spelmaterialen gebruikt
- Een peuter de ruimte en tijd te bieden om zichzelf aan- en uit te kleden

3.1.5. Afscheid nemen

Het afscheid nemen van een ouder (of een ander hechtingsfiguur) is iets wat kinderen moeten leren. Als een ouder weggaat, wordt er samen met het kind gezegd tegen de ouder. Dit wordt gedaan om bewust afscheid te nemen en het kind te leren dat zijn ouder weggaat, maar later ook weer terugkomt. De pedagogisch medewerker begeleidt kinderen hierbij door te vertellen wat er gebeurt en waar ze aan toe zijn (benoemen wat ouders gaan doen en dat ze weer terugkomen). Goed afscheid nemen is belangrijk voor een kind, omdat het nodig is om vervolgens ontspannen te kunnen spelen. Wanneer een kind het moeilijk vindt om afscheid te nemen, begeleiden de pedagogisch medewerkers het kind door bijvoorbeeld het kind te troosten, samen te gaan spelen en op deze manier voor de nodige afleiding te zorgen, zodat het kind zich prettig voelt.

3.1.6. Inrichting en materialen

De pedagogisch medewerker zorgt voor materialen en een inrichting afgestemd op de verschillende behoeften van kinderen. De ruimte moet dienstbaar zijn aan het ontdekken en onderzoeken van de kinderen. Bij baby's kan dit bijvoorbeeld een rammelaar, een knuffeldoekje of een grijpbare ring zijn. Voor peuters verzamel materiaal, imitatiespeelgoed of bouw materiaal. De pedagogisch medewerker houdt daarnaast met de inrichting (zover mogelijk) rekening met het blikveld van het kind. Jongere kinderen zullen meer behoefte hebben om de pedagogisch medewerker te kunnen zien, zodat ze weten waar diegene is en beschikbaar voor hen is. Oudere kinderen hebben ook behoefte aan wat tijd voor zichzelf en een plek waar zij zich terug kunnen trekken. Door op de verschillende behoefte in te spelen, draagt de pedagogisch medewerker bij aan een gevoel van emotionele veiligheid van ieder kind.

3.1.7. Emotionele veiligheid op een andere groep

Ouders hebben de mogelijkheid om dagen die het kind niet aanwezig is, te ruilen met een andere dag. Ook is het mogelijk om (tijdelijk) extra dagen af te nemen. Er wordt in deze gevallen eerst gekeken of er op de gewenste dag plek is op de stam- of basisgroep van het kind. Als dit niet geval is kan er voor gekozen worden om het kind op een andere groep te plaatsen (tweede voorkeur).

We waarborgen de emotionele veiligheid van deze kinderen door het dagritme, de rituelen en de benadering van de kinderen op alle groepen hetzelfde vorm te geven. Hierdoor wordt er aan de kinderen dezelfde voorspelbaarheid geboden. Ook openen en sluiten twee groepen van één vestiging samen, waardoor kinderen vertrouwd zijn met de pedagogisch medewerker en kinderen van de andere groep. Tevens zal er een goede overdracht tussen pedagogisch medewerker en ouder(s) plaatsvinden, zowel via de app als persoonlijk. Wanneer een kind alleen op een andere groep dan de stam- of basisgroep kan worden opgevangen, is het belangrijk dat ouders hier expliciet toestemming voor geven. Dit is aangegeven in Konnect

3.1.8. Vaste gezichten

Voor alle kinderen is een vaste en vertrouwde pedagogisch medewerker op de groep van belang om zich veilig, vertrouwd en competent te voelen. Dit zijn namelijk voorwaarden voor een kind om een volgende stap te durven nemen in zijn ontwikkeling. Voor de jongste baby's is dit extra belangrijk. Nul tot één jarigen krijgen daarom twee vaste gezichten toegewezen; dit vaste gezicht is één van de pedagogisch medewerkers die aanwezig moet zijn als het kind aanwezig is. Op groepen waar meer dan twee pedagogisch medewerkers werken, zullen maximaal drie vaste gezichten aan een kind worden toegewezen. Bij hoge uitzondering kan het voorkomen dat de twee vaste pedagogisch medewerkers niet beschikbaar zijn, bijvoorbeeld door ziekte, verlof of vakantie. Mocht dit langer zijn dan 4 aaneengesloten weken dan vervangen wij het vaste gezicht. We streven ernaar om deze plek dan te vervullen door een pedagogisch medewerker van Piccolini. Op deze manier zien kinderen zo min mogelijk verschillende gezichten, wat bijdraagt aan het waarborgen van de emotionele veiligheid. Mocht dit niet lukken zullen we zoveel mogelijk proberen uit te wijken naar een vaste invaller of het management. Op de app staat vermeld wie het vaste gezicht van ieder kind is.

3.2. De ontwikkeling van persoonlijke- en sociale competenties (vaardigheden)

Piccolini wil dat ieder kind in de periode dat het bij Piccolini wordt opgevangen, de mogelijkheid krijgt om een aantal belangrijke competenties eigen te maken. Onder competenties verstaan wij vaardigheden. Als het kind deze vaardigheden ontwikkelt, wordt er een sterke basis gelegd voor zijn of haar toekomst. We begeleiden en stimuleren kinderen bij de ontwikkeling van deze vaardigheden waarbij wij rekening houden met de behoeften van het kind.

3.2.1. Mentor en observaties

Elk kind krijgt een mentor aangewezen die het kind nauwlettend zal volgen gedurende de tijd bij Piccolini. De mentor is het aanspreekpunt voor ouders om ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Om deze ontwikkeling inzichtelijk te maken, maakt de mentor gebruik van kind-observaties. Tijdens deze observaties kijkt de mentor bewust en gericht hoe een kind zich voelt en hoe hij/zij de vaardigheden eigen maakt. Dit geeft de pedagogisch medewerker, maar ook ouders, informatie over wat het kind nodig heeft en hoe er het beste kan worden ingespeeld op de behoeften van ieder kind. Bij ons wordt één keer per half jaar een observatieverslag gemaakt. Rond de verjaardag van het kind worden ouders uitgenodigd voor een gesprek waarin dit verslag wordt besproken door de mentor van het kind. De ouder is niet verplicht om op dit aanbod in te gaan. Daarnaast zullen pedagogisch medewerkers dagelijks ouders op de hoogte houden van de ontwikkelingen van het kind, in de ouderapp en/of via de mondelinge overdracht op de groep. Wanneer het kind vier jaar is geworden, zal het naar de basisschool gaan.

Om de overdracht van Piccolini naar de basisschool en BSO goed te laten verlopen, wordt het formulier overdracht naar de basisschool ingevuld door de pedagogisch medewerker. Hiervoor wordt toestemming gevraagd aan ouders, wanneer zij bezwaar hebben wordt het verslag niet gedeeld. De school ontvangt in dit geval een brief waarin staat aangegeven dat de ouder geen toestemming heeft gegeven voor de overdracht. In de ouderapp staat bij het kind vermeld wie de mentor van ieder kind is.

3.2.2. Signaleren en doorverwijzen

Het is belangrijk dat kinderen de ruimte hebben om zich in hun eigen tempo te ontwikkelen en de wereld te ontdekken. Maar soms ontstaat er twijfel bij de pedagogisch medewerker of het kind zich op de groep wel goed kan ontwikkelen. Naar aanleiding van de observatie kunnen er bij de pedagogisch medewerker vragen ontstaan over de ontwikkeling van het kind. Het kind kan opvallend gedrag vertonen ten aanzien van wat je kan verwachten van een kind van die leeftijd. Aan de kinderen moet de juiste omgeving, uitdaging en stimulans geboden worden waarin en waarmee zij zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Voorop staat dat kinderen zich veilig en prettig moeten voelen bij Piccolini.

Hoe jonger een kind hulp en begeleiding krijgt bij eventuele ontwikkelingsachterstanden of problemen, hoe beter dat voor de latere ontwikkeling van een kind is. Het is dus heel belangrijk om eventuele achterstanden en problemen zo vroeg mogelijk te signaleren. Piccolini is niet bevoegd om diagnoses te stellen of behandelplannen uit te voeren. Wel hebben wij een signalerende functie waarbij we ouders kunnen doorverwijzen naar een Ouder en Kind team, de jeugdhulpverlening en/of de huisarts. Pedagogisch medewerkers die vragen hebben over de ontwikkeling van een kind of over een bepaalde situatie (bijvoorbeeld op de groep) bespreken dat in eerste instantie met hun pedagogisch coach. Als er zorgen zijn over een kind die te maken zou kunnen hebben met kindermishandeling volgen Pedagogisch medewerkers de 'Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld' en nemen zij hierbij de nodige acties, samen met de pedagogisch coach en directrices.

3.2.3. Persoonlijke en sociale vaardigheden

Om inzichtelijk te maken welke vaardigheden kinderen ontwikkelen, heeft Piccolini een indeling gemaakt op basis van achttien competentiegebieden. Deze gebieden bevatten vaardigheden met betrekking tot persoonlijke- en sociale competenties. Hieronder volgt een overzicht van belangrijke mijlpalen in deze 18 gebieden en wat de Pedagogisch medewerkers (maar ook ouders) kunnen doen om deze vaardigheid te stimuleren:

Zintuigen

De ontwikkeling van de zintuigen start al in de baarmoeder en zet zich voort na de geboorte. Voorbeelden zijn de ontwikkeling van zicht, gehoor en smaak. De pedagogisch medewerker kan jonge kinderen (van nul tot vier jaar) materialen aanbieden in diverse vormen, kleuren, structuren, omvang en gewicht. Dat levert het kind nieuwe inzichten op doordat hij/zij zelf kan ontdekken wat er allemaal mee kan.

Grove motoriek

De grove motorische ontwikkeling omvat alle ontwikkelingen in grove bewegingen die we maken met ons lichaam. Veel van deze bewegingen leert men vanzelf en zijn bewegingen die we dagelijks maken. Bij jonge kinderen (van nul tot vier jaar) zijn dit bijvoorbeeld rollen, zitten, kruipen, staan en lopen. De pedagogisch medewerker speelt op deze vaardigheden in door kinderen ruimte en materialen aan te bieden die deze ontwikkeling ondersteunen. Binnen kunnen dat materialen zijn waarover zij kunnen klimmen en klauteren (bv. kussens) en door regelmatig naar buiten te gaan kunnen zij energie kwijt en oefenen in vaardigheden zoals rennen en springen.

Fijne motoriek

De fijne motorische ontwikkeling omvat het gebruik van de handen en vingers. Bij deze bewegingen zijn vaak aandacht en concentratie nodig. Voorbeelden van de fijne motorische bewegingen bij jonge kinderen zijn verschillende grepen (bv. pincetgreep, lepelgreep en penseelgreep) en knippen. De pedagogisch medewerker stimuleert deze vaardigheden door (speel)materialen aan te bieden waarmee een kind deze kan oefenen (blokken, ring en, een schaar). Wanneer een kind ouder wordt zal hij zijn grepen, en daarmee zijn bewegingen, steeds beter ontwikkelen. De pedagogisch medewerker biedt dan ook meer uitdagend tekenmateriaal aan, zoals potloden en pennen.

Spel

Kinderen leren door te spelen. In spel zijn meerdere ontwikkelingen te zien; zoals het alleen spelen, naast elkaar spelen en samen spelen. De pedagogisch medewerker stimuleert het spelen door kinderen een plekje te bieden waar zij veilig en rustig kunnen spelen en hierbij materialen aan te bieden die inspelen op hun interesses. Het samenspel wordt gestimuleerd door vooraf afspraken te maken met de kinderen, zodat ze goed weten wat er van ze verwacht wordt.

Taal

Leren communiceren is voor ieder kind essentieel. De taalontwikkeling bij kinderen van nul tot vier jaar oud bevat onder andere: brabbelen, het eerste gebruik van woorden en het maken van zinnen. Door vanaf een jonge leeftijd boekjes voor te lezen en te praten tegen en met de kinderen, leren zij de taal en woorden kennen.

Tekenen

Tekenen is naast een motorische vaardigheid ook een cognitieve vaardigheid. Bij het tekenen verschijnen eenvoudige vormen op papier. Dit is het begin van het uitdrukken van de fantasie en het gebruik maken van het voorstellingsvermogen om te tekenen (dit is vanaf vier jaar). De pedagogisch medewerker speelt hierop in door teken- en schrijfmateriaal, zoals krijtjes, potloden en papier, aan te bieden maar ook materiaal op tafel leggen om bijvoorbeeld inspiratie mee op te doen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een tak van een mooie bloem of een stuk fruit.

Emotie

De emotionele ontwikkeling bevat vaardigheden zoals het tonen van emoties, het herkennen van emoties bij zichzelf en anderen, het leren reguleren van emoties en het delen van emoties met anderen. De pedagogisch medewerker benoemt al vanaf een jonge leeftijd emoties van het kind en van zichzelf. Hierdoor groeit het bewustzijn van kinderen over hun eigen emoties en leren zij deze herkennen en uiteindelijk te sturen. Een baby en peuter zal in eerste instantie nog op zijn eerste emotie reageren, deze emotieregulatie ontwikkelt zich naarmate het kind ouder wordt steeds verder. De pedagogisch medewerker past haar verwachtingen hierop aan.

Wanneer een kind ouder wordt, zullen er meer grenzen gesteld worden aan de manier waarop emoties worden getoond. De pedagogisch medewerker ondersteunt het kind door haar verwachtingen te benoemen over het passend uiten van emoties. De emoties zelf worden hierbij nooit afgekeurd.

Zindelijkheid

Hoewel zindelijkheid niet specifiek leeftijdsgebonden is, zullen alle kinderen hoogstwaarschijnlijk zindelijk worden tussen het tweede en vijfde levensjaar. Het is daarbij belangrijk om te wachten tot het kind zelf aangeeft er lichamelijk en emotioneel klaar voor te zijn. De Pedagogisch medewerker kan, in overleg met ouders, een kind introduceren met het potje of de wc. Daarnaast kan het bieden van een voorleesboekje over zindelijk worden en imitatiemateriaal, zoals een luier voor de pop of een potje voor de knuffel, helpen het kind spelenderwijs bekend te maken met het zindelijk worden. De verticale groepen hebben een groot nut voor de kinderen, doordat zij zien dat ook een ander kind naar de wc gaat.

Lezen-schrijven-rekenen

De ontwikkeling van lezen, schrijven en rekenen start in de peuterleeftijd (van twee tot vier jaar). Het begint met de interesse in cijfers en letters. Later, vanaf de basisschoolleeftijd, ontwikkelt deze interesse zich naar de daadwerkelijke vaardigheid lezen, schrijven en rekenen. Op jonge leeftijd speelt de pedagogisch medewerker in op deze interesses door bijvoorbeeld materialen aan te bieden waarmee ze het tellen kunnen oefenen. Ook door het zingen van liedjes of versjes waarin bijvoorbeeld getallen voorkomen, raken kinderen spelenderwijs bekend met de vaardigheden.

Imitatie

Imiteren is een vorm van leren. Jonge baby's beginnen al met het imiteren van gezichtsuitdrukkingen en klanken. Dit zal zich bij peuters verder ontwikkelen waarbij ze iets van anderen hebben gezien, dit onthouden en op een later tijdstip kunnen herhalen. De pedagogisch medewerker kan op de imitatievaardigheden inspelen door materialen aan te bieden waarmee ze kunnen imiteren (zoals bijvoorbeeld; keukenspeelgoed, poppen en verkleedkleden). Omdat kinderen graag imiteren is de pedagogisch medewerker zich bewust van de eigen voorbeeldrol.

Zelfbewustzijn

Het zelfbewustzijn gaat over de ontwikkeling van vaardigheden waarbij kinderen beseffen dat ze bestaan en zich realiseren dat hun gedrag effect heeft op de omgeving. Daarnaast gaan ze zichzelf vergelijken met anderen en kunnen ze zich onderscheiden van hen. Ook de ontwikkeling van het zelfbeeld (zich los zien staan van anderen, een mening over zichzelf hebben en zichzelf kunnen beschrijven) is een vaardigheid die hoort bij het zelfbewustzijn. De pedagogisch medewerker stimuleert de ontwikkeling van het zelfbewustzijn mede door emoties, behoeften en gedrag naar het kind te benoemen. Dit geldt voor alle leeftijden, waarbij de pedagogisch medewerker rekening houdt met het ontwikkelingsniveau van het kind.

Relaties

Vaardigheden zoals hechting, contact leggen, empathie en het inlevingsvermogen vallen onder dit gebied. De hechtingsontwikkeling is het ontwikkelen van een voorkeur voor mensen in de directe omgeving. Kinderen gaan personen herkennen en voelen zich sneller op hun gemak bij deze personen. De pedagogisch medewerker is zich hiervan bewust en speelt in op momenten wanneer het voor kinderen spannend kan zijn om nieuwe personen te ontmoeten, zoals in het geval van een wenperiode. Door situaties, emoties en eigen handelingen te benoemen naar het kind, wordt het kind voorbereid op dat wat komen gaat. Dit zorgt voor rust, vertrouwen en een veilig gevoel.

Categoriseren

Categoriseren betreft vaardigheden met betrekking tot het leren sorteren, vergelijken, verzamelen en combineren van voorwerpen. Vaardigheden die kinderen zich eigen maken met de leeftijd van nul tot twee jaar oud en welke zich daarna door ontwikkelen. De pedagogisch medewerker stimuleert deze vaardigheden door materialen aan te bieden waarmee ze dit kunnen oefenen en door de ruimte voor te bereiden.

Oorzaak-gevolg

Vaardigheden op het gebied van oorzaak-gevolg zijn onder andere het inschatten van consequenties van gedrag, het ontwikkelen van meer doelgericht gedrag en het leggen van logische verbanden. Vanaf het tweede jaar krijgen kinderen steeds meer grip op wat er om hen heen gebeurt. Door het benoemen van het gedrag en de gevolgen door de pedagogisch medewerker, raken kinderen zich hier meer bewust van. Dit stimuleert het inlevingsvermogen.

Morele ontwikkeling

De morele ontwikkeling bevat vaardigheden met betrekking tot het besef van goed en fout, het leren en toepassen van regels en de ontwikkeling van het geweten. Tegen het einde van het tweede jaar begint het besef van hoe iets hoort te zijn (bv. wanneer iets kapot is) te groeien. Het is een ontwikkeling die nog jaren doorloopt. De pedagogisch medewerker benoemt het gedrag en het effect hiervan, daardoor ontstaat er langzamerhand bewustwording bij kinderen over hun gedrag en de gevolgen daarvan. De pedagogisch medewerker legt daarnaast ook uit waarom iets niet mag. Dit biedt duidelijkheid en structuur.

Geheugen & concentratie

Na het eerste jaar groeit het vermogen van een kind om zijn aandacht een langere tijd op iets te richten. Dit concentratievermogen groeit steeds verder. Peuters kunnen bijvoorbeeld een korte tijd wachten omdat ze begrip hebben voor het uitstellen van bepaalde behoeften. Door jonge kinderen voor te lezen, te laten puzzelen of concentratie spelletjes mee te spelen, laat de pedagogisch medewerker hen oefenen met hun geheugen en het richten van hun aandacht.

Verbeeldingskracht

Onder verbeeldingskracht vallen vaardigheden zoals het voorstellingsvermogen, symbolisch denken (doen-alsof spel), het magisch denken (fantasie) en het in gedachten kunnen voorstellen en uitwerken van problemen. Na het eerste levensjaar wordt het voorstellingsvermogen van een kind groter. Dit gebeurt bij bv. het beseft dat iemand niet op twee plekken tegelijk kan zijn. Vanaf twee jaar zullen kinderen voor een deel magisch gaan denken. De fantasie wordt gebruikt om dingen die ze niet begrijpen te kunnen verklaren. De pedagogisch medewerker sluit hierop aan door speelmaterialen aan te bieden die niet te veel zijn uitgewerkt (passief speelmateriaal). Hierdoor krijgen kinderen de ruimte om zelf invulling te geven aan dit materiaal en hun spel.

Onderzoeken

Al vanaf de geboorte zijn kinderen bezig met het ontdekken van hun omgeving. Een jonge baby zal speeltjes in zijn mond stoppen om ze te onderzoeken en vanaf zes maanden zullen ze hun omgeving steeds meer gaan volgen. Vanaf één jaar vertonen kinderen meer experimenteel gedrag, wat gebeurt er als ik dit laat vallen of dat opnieuw doe? De pedagogisch medewerker geeft kinderen bij het zelfstandig spelen de ruimte om zelf te bepalen wat, wanneer en hoe hij of zij experimenteert (rekening houdend met veiligheid en gezondheid). Er wordt ook aangesloten op behoeften en interesses door verschillende activiteiten te ondernemen. Bijvoorbeeld door in de natuurspeeltuin te gaan spelen. Hier kan er bijvoorbeeld onderzocht worden wat er uit een zaadje groeit en wat een bij uit een bloem haalt.

3.2.4. De overdracht van normen en waarden

Piccolini verstaat onder normen en waarden het verwachtingspatroon van iemands gedrag, zoals respect hebben voor anderen en de wereld, verantwoordelijkheid nemen en je naasten liefhebben. Kinderen krijgen de normen en waarden mee van de omgeving waarin ze opgroeien. Door middel van spel met andere kinderen (ook in het gezin), de pedagogisch medewerker en het daarbij continu uitproberen van zaken die wel en niet horen en mogen, leren kinderen normen en waarden te ontdekken. Binnen het gezin en in de relatie met de pedagogisch medewerkers krijgen kinderen de gelegenheid om normen en waarden eigen te maken. Deze normen en waarden spelen een belangrijke rol bij de vorming van de persoonlijkheid van het kind. Het zijn opvattingen over hoe men zich wel en niet moet gedragen in concrete omstandigheden. Ze zijn belangrijk omdat ze de 'spelregels' vormen van ons bestaan. De pedagogisch medewerker is zich bewust van de rol die zij heeft in het overdragen van normen en waarden. In haar gedrag en interactie met kinderen houdt zij rekening met het ontwikkelingsniveau en specifieke behoefte van ieder kind. Hieronder worden de verschillende waarden benoemd en daarbij uitgelegd hoe Piccolini hier mee omgaat.

Voorbeeldrol

De pedagogisch medewerker is zich bewust van de voorbeeldrol die zij heeft voor kinderen en zal dan ook bepaalde gedragsregels consequent naleven, zodat kinderen de normen en waarden kunnen leren. Door de manier waarop de pedagogisch medewerker reageert, gaan kinderen langzaam begrijpen wat onder de noemer 'goed' en onder de noemer 'fout' valt. Jonge kinderen (van nul tot vier jaar) zullen gedrag imiteren en daarin grenzen opzoeken. De pedagogisch medewerker houdt daar rekening mee, benoemt dit gedrag en spreekt haar verwachtingen uit.

Respect voor zichzelf, anderen, dieren en de wereld

Piccolini vindt het belangrijk dat kinderen leren om respect voor zichzelf, anderen, dieren en de wereld te hebben. De pedagogisch medewerkers creëren, binnen verschillende leeftijdsgebieden, de juiste voorwaarden voor kinderen om deze waarde te ontwikkelen. Baby's, dreumesen en peuters maken in hun eerste levensjaren grote stappen in hun ontwikkeling. Hierbij kunnen een hoop frustraties en emoties komen kijken. De pedagogisch medewerker biedt de kinderen ruimte om zich op hun eigen tempo te ontwikkelen en tonen respect voor het oefenproces. Ook geven zij de kinderen de ruimte om hun emoties te uiten als een kind bijvoorbeeld de behoefte heeft om te huilen of boos te zijn. Bij Piccolini hebben wij altijd dieren die verzorgd moeten worden, wij doen dit samen met de kinderen die hier interesse in hebben. Denk bij het verzorgen bv. aan het water en eten geven van de dieren, bij de kippen de eieren te rapen en bij de konijnen te knuffelen. We leren de kinderen lief te zijn voor de natuur en wereld om hun heen. Dit doen wij ook door middel van de kinderen te leren afval te scheiden en afval altijd zelf in de prullenbak te gooien.

In de communicatie met kinderen praten we vanuit de 'ik-vorm'. Hierbij gaat het om het beschrijven van het gedrag van het kind. 'Ik vind het niet goed dat je op tafel klimt, want dan kan je eraf vallen en dan doe je je pijn'. Niet in een jij-boodschap: "Jij mag niet op tafel klimmen dat is heel stout". In de jij-boodschap zit namelijk een veroordeling en beschuldiging uitgedrukt. Door middel van respectvolle en positieve communicatie met kinderen leren wij hen ook respectvol met anderen om te gaan.

Zelfvertrouwen

De pedagogisch medewerker is in het dagelijks handelen continu bezig om het kind in hun zelfvertrouwen te stimuleren. Hierbij staat onder andere de autonomie-ontwikkeling centraal. Door kinderen aan te moedigen en te stimuleren om iets zelf op te lossen, krijgen zij de boodschap dat ze vaardig en kundig genoeg zijn om eigen beslissingen te maken. In de leeftijd van nul tot vier jaar, wordt het zelfvertrouwen onder andere gestimuleerd door kinderen eerst iets zelf te laten proberen, voordat er hulp geboden wordt. De pedagogisch medewerker laten kinderen bijvoorbeeld zelf hun gezicht schoonmaken na het eten en bieden tijd en ruimte voor het zelfstandig leren aan- en uit te kleden. Ook worden jonge baby's niet in zittende of staande positie neergezet voordat zij zelfstandig in deze positie terecht zijn gekomen. Het versterkt het zelfvertrouwen van een baby als hij de ruimte krijgt om zich te ontwikkelen in eigen tempo. Bij kinderen tussen de twee en vier jaar wordt het zelfvertrouwen gestimuleerd door actief naar kinderen te luisteren, respect te tonen voor hun gevoelens en ruimte te bieden voor eigen oplossingen en ideeën. Ook worden succesmomenten benoemd en gedeeld, zowel met het kind als met de ouder(s).

Authenticiteit

De pedagogisch medewerkers houden rekening met de behoeften van ieder kind en behandelen elk kind als een individu. Er wordt een omgeving geboden waarin kinderen zelf beslissingen kunnen maken en waarin hun keuzes serieus genomen worden. Zo bieden pedagogisch medewerkers bv. verschillende speelhoekjes in de groep aan bij jonge kinderen waarin zij zelf de keuze kunnen maken waarmee ze willen spelen (bijvoorbeeld: een bouwhoek, een huishoek voor imitatie/rollenspel, een rustig hoekje waar boekjes gelezen kunnen worden en een verkeershoek). We luisteren naar kinderen en kijken op welke manier wij hen tegemoet kunnen komen in hun behoeften en interesses.

Verantwoordelijkheid

De pedagogisch medewerker stimuleert het verantwoordelijkheidsgevoel bij kinderen (bv. Het netjes en met respect omgaan met spullen, de wereld, mens en dier). Door gedrag van kinderen te benoemen, zonder waardeoordeel, en ook de gevolgen van bepaald gedrag te benoemen, helpt de pedagogische medewerker kinderen om bewuster te worden van dit verband (tussen gedrag en gevolg). De pedagogische medewerker kan verantwoordelijkheid bij jonge kinderen ondersteunen door hen te stimuleren te helpen met taken zoals het dekken van de tafel en/of het opruimen van het speelgoed.

Besluitvaardigheid

De pedagogisch medewerker biedt kinderen de ruimte om zelf keuzes te maken. Bij jongere kinderen doet ze dat door hen eerlijke keuzes aan te bieden. Dit stimuleert het kind om een keuze te maken en geeft het kind daarmee het gevoel dat zij zelf invloed kunnen uitoefenen en dat ze zelf een beslissing kunnen nemen. De pedagogisch medewerker benoemt hierbij de keuzemogelijkheden van kinderen. Een voorbeeld hiervan is: 'wil je vandaag helpen bij de kippen of wil je helpen met de moestuin?'

Nieuwsgierigheid

Kinderen zijn vanaf de geboorte nieuwsgierig, ze willen onderzoeken en ontdekken. De pedagogisch medewerker geeft hen de tijd en ruimte om dat zelf te doen. Voor jonge kinderen bereid de pedagogisch medewerker een ruimte voor, welke uitdaagt tot ontdekken en onderzoeken (bv. met materialen uit de natuur zoals stenen, zand, bladeren en takjes). Ze sluit daarbij aan bij interesses en behoeften van de kinderen. De pedagogisch medewerker onderneemt activiteiten waar kinderen kennis kunnen maken met verschillende leefomgevingen. Er kunnen bezoekjes worden gebracht aan het park, de winkel en/of een kinderboerderij. Naast activiteiten buitenshuis kan de pedagogisch medewerker ook binnen-activiteiten aanbieden die passen bij het maandthema. Met de kinderen kan er bijvoorbeeld gesproken worden over de seizoenen waar een knutselactiviteit aan verbonden wordt.

Creativiteit

De pedagogisch medewerker stimuleert de creativiteit van het kind/de kinderen door open materiaal aan te bieden. Dit materiaal is ongedefinieerd en stimuleert het kind om een beroep te doen op zijn creativiteit. De pedagogisch medewerker biedt de kinderen materialen aan zoals steentjes, bladeren, een bloem en zand. Deze passieve materialen doen een beroep op de fantasieontwikkeling van het kind.

4. De groepen

Bij Piccolini vindt de opvang plaats in stamgroepen. Stamgroepen zijn vaste groepen met een eigen groepsruimte. De grootte van een groep is afhankelijk van de vierkante meters van de ruimte en de leeftijdsopbouw van de kinderen.

Een kind maakt gebruik van maximaal twee verschillende stamgroepen. Uw kind heeft een vaste stamgroep, maar kan eventueel ook bij de tweede stamgroep opgevangen worden. Ouders geven in Konnect toestemming voor het opvangen op een tweede stamgroep, door het formulier: 'spelen op twee groepen' te ondertekenen.

Bij de vestiging Nature is dit dan als volgt:

- Bamboe en Lotus zijn samen de stamgroepen. Zit uw kind bij Bamboe (eerste stamgroep) is de tweede stamgroep Lotus. Zit uw kind bij Lotus (eerste stamgroep) is de tweede stamgroep Bamboe.
- Madelief en Bonsai zijn samen de stamgroepen. Zit uw kind bij Madelief (eerste stamgroep) is de tweede stamgroep Bonsai. Zit uw kind bij Bonsai (eerste stamgroep) is de tweede stamgroep Madelief.

Eventuele uitzonderingen hierin worden afzonderlijk aangegeven bij het toestemmingsformulier: 'spelen op twee groepen'.

Bij de vestiging Home zijn er twee groepen (Wolkje en Rainbow). Hierdoor zijn dit automatisch een eerste en een tweede stamgroep.

4.1 Vestiging Nature

De vestiging Nature in Den Haag heeft vier groepen; Bamboe, Madelief, Bonsai en Lotus.

4.1.1. Bamboe (baby-dreumesgroep)

De baby-dreumesgroep, Bamboe, is een groep die kinderen opvangt in de leeftijd van acht weken tot ongeveer twee jaar. Met ongeveer twee jaar gaan kinderen over naar de peutergroep. De baby-dreumesgroep vangt maximaal 12 baby's en dreumesen op. Afhankelijk van de leeftijdssamenstelling zijn er één tot vier pedagogisch medewerkers op de groep aanwezig. Op groep Bamboe komen kinderen gedurende de hele dag en elke week dezelfde vaste dagen. Buiten de vaste dagen mag er geruild worden of een extra dag worden aangevraagd, mits de BKR dit toelaat en de ruildag/ extra dag officieel is aangevraagd via Konnect.

4.1.2. Madelief (dreumes-peutergroep)

De dreumes/peutergroep, Madelief, is een groep die kinderen opvangt in de leeftijd van 1 jaar tot 4 jaar. De dreumes-peutergroep vangt maximaal 13 kinderen op. Afhankelijk van de leeftijdssamenstelling zijn er één tot drie pedagogisch medewerkers op de groep aanwezig. Op groep Madelief komen kinderen gedurende de hele dag en elke week dezelfde vaste dagen. Buiten de vaste dagen mag er geruild worden of een extra dag worden aangevraagd, mits de BKR dit toelaat en de ruildag/ extra dag officieel is aangevraagd via Konnect.

4.1.3. Bonsai (peutergroep)

De peutergroep Bonsai, vangt kinderen op vanaf ongeveer anderhalf tot vier jaar, daarna komt de overgang naar de basisschool. Er zijn op de peutergroep maximaal 14 peuters per dag aanwezig. Afhankelijk van de leeftijdssamenstelling of van het aantal kinderen, zijn er dan één tot drie pedagogisch medewerkers op de groep. Hier komen peuters, net als op de babygroep, gedurende de hele dag en elke week dezelfde vaste dagen. Buiten de vaste dagen mag er geruild worden of een

extra dag worden aangevraagd, mits de BKR dit toelaat en de ruildag/ extra dag officieel is aangevraagd via Konnect.

4.1.4. Lotus (baby-dreumesgroep)

De baby-dreumesgroep, Lotus, is een groep die kinderen opvangt in de leeftijd van acht weken tot ongeveer twee jaar. Met ongeveer twee jaar gaan kinderen over naar de peutergroep. De baby-dreumesgroep vangt maximaal 12 baby's en dreumesen op. Afhankelijk van de leeftijdssamenstelling zijn er één tot vier pedagogisch medewerkers op de groep aanwezig. Op groep Bamboe komen kinderen gedurende de hele dag en elke week dezelfde vaste dagen. Buiten de vaste dagen mag er geruild worden of een extra dag worden aangevraagd, mits de BKR dit toelaat en de ruildag/ extra dag officieel is aangevraagd via Konnect. De ingang van groep Bonsai en Madelief is op de bovenverdieping. De ingang van groep Lotus en Bamboe is bij de benedenverdieping

4.2. Vestiging Home

De vestiging Home in Rijswijk heeft twee groepen, Wolkje en Rainbow, beide groepen zijn een verticale groep.

4.2.1. Wolkje en Rainbow (verticale groepen)

De groepen Wolkje en Rainbow vangen kinderen op in de leeftijd van nul tot vier jaar. Er zijn op groep Wolkje maximaal 12 en op groep Rainbow maximaal 14 kinderen aanwezig, met één tot drie pedagogisch medewerkers. Hier zijn de kinderen, net als op de andere groepen, gedurende de hele dag en elke week dezelfde vaste dagen.

4.2.2. Tegoed dagen en extra dagen

Het is voor alle groepen mogelijk om tegoeddagen of extra dagen aan te vragen, maar dan moet dit op de vaste stamgroep of op een tweede vaste stamgroep mogelijk zijn. Indien dit op een tweede vaste stamgroep is, dienen ouders hiervoor het toestemmingformulier: 'spelen op een tweede vaste stamgroep' te ondertekenen. Nature : Groep Bamboe en Lotus zijn elkaars 2e stamgroep. Groep Madelief en Bonsai zijn elkaars 2e stamgroep. Home : Wolkje en Rainbow elkaar stamgroep.

4.3. Beroepskracht-kind ratio en afwijkende tijden

Het aantal kinderen en pedagogische medewerkers op de groep is afhankelijk van het aantal vierkante meters (3,5 m² per kind) van de groepsruimte en de leeftijdsopbouw van de kinderen. Piccolini hanteert de wettelijk vastgestelde richtlijnen, de beroepskracht-kind-ratio (BKR), deze ziet er als volgt uit:

Leeftijd	Aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers
0-1	3	1
1-2	5	1
2-3	7	1
3-4	8	1

Bijvoorbeeld: voor elke 3 kinderen op een groep die tussen de nul en één jaar zijn, is er één pedagogisch medewerker aanwezig. Gedurende de dag is het mogelijk dat er van de BKR wordt afgeweken. Aan het begin van de dag en aan het einde van de dag zijn er vaak minder kinderen aanwezig. Tijdens de middagpauzes van de pedagogisch medewerker slapen veel kinderen. In totaal zullen we op een dag niet meer dan drie uur afwijken van de BKR en zetten we tijdens het afwijken altijd minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers in. Buiten onderstaande tijden wijken wij niet af.

4.3.1. Vestiging Nature

Lotus, Bamboe Madelief en Bonsai wijken af van het BKR tussen:

08:00 – 08:30

13:00 – 15:00

17:30 -18:00

4.3.2. Vestiging Home

Wolkje en Rainbow wijken af van het BKR tussen:

08:00 – 08:30

13:00 – 15:00

17:30 – 18:00

4.4. Activiteiten buiten de stamgroep

Bij activiteiten kunnen kinderen de stamgroep verlaten. De maximale omvang van de stamgroep wordt dan tijdelijk losgelaten. Piccolini biedt kinderen de gelegenheid om de omgeving buiten hun eigen groepsruimte te verkennen. Wanneer er ook sprake is van een ontmoeting met kinderen van andere groepen spreken we van het opendeurenbeleid. Tijdens het opendeurenbeleid kan de BKR op groepsniveau tijdelijk worden losgelaten. De BKR moet op vestigingsniveau wel altijd kloppen en terug te voeren zijn naar de geldende ratio op groepsniveau. Het opendeurenbeleid is een pedagogische methode waarbij kinderen structureel de gelegenheid krijgen om buiten de eigen groepsruimte met kinderen van andere groepen te spelen. Dit kan om buiten te zijn of in een andere (groeps-)ruimte om te spelen. Ook het tijdelijk openzetten van de deuren tussen de groepsruimtes vallen onder het opendeurenbeleid.

5. Tweektalig beleid

Piccolini biedt op haar locaties tweektalige opvang aan. Dit doen wij met het behulp van onze thema's. Tijdens de kringtijden doen wij minimaal twee Engelstalige activiteiten per dag. Wij benoemen hierin bijvoorbeeld de kleuren, de getallen en dagen van de week in het Engels. Op deze manier proberen we de kinderen spelenderwijs te introduceren met de Engelse taal.

6. (Pedagogische) ondersteuning

De Pedagogisch coach en beleidsmedewerker werkt afwisselend op alle groepen van Piccolini en draagt daarnaast de zorg voor de praktische vertaling van het pedagogisch beleid en de visie. De pedagogisch coach richt zich onder andere op adviesgesprekken, observaties en coaching van de pedagogisch medewerkers. Ook ouders kunnen bij de pedagogisch coach terecht als zij vragen hebben over de opvoeding van hun kind. Naast de pedagogisch medewerkers kunnen er op de groep beroepskrachten in opleiding (BBL) en stagiaires (BOL) staan. Zij ondersteunen de pedagogisch medewerkers in hun werkzaamheden en leren zo zelfstandig op een groep te werken. Taken die zij uitvoeren zijn bijvoorbeeld het geven van flessen, verschonen van luiers, de groep inrichten en voorbereiden met speelmaterialen, activiteiten met de kinderen voorbereiden en het uitvoeren en het schrijven van overdrachten aan ouders. Zij zullen daarbij begeleid worden door een (stage)begeleider vanuit Piccolini. De stagebegeleider beoordeelt stageopdrachten, heeft contact met de praktijkdocent van de opleiding, is aanwezig bij beoordelingsgesprekken met de opleiding en heeft regelmatig met de stagiair evaluatiemomenten. Stagiaires staan waar nodig boventallig op de groep, dat betekent dat zij naast de gediplomeerde pedagogisch medewerkers op de groep staan, maar dus niet meetellen in de BKR. Stagiaires mogen incidenteel boventallig worden ingezet bij ziekte van een pedagogisch medewerker van de groep en tijdens schoolvakanties van de stagiaire. BBL'ers starten ook boventallig op de groep en zullen gefaseerd werken naar 100% formatieve inzetbaarheid. Het ontwikkeltermijn naar 100% formatieve inzetbaarheid is per BBL'er verschillend en afhankelijk van hoe snel zij alle nodige vaardigheden onder de knie heeft. De BBL'er en begeleider houden dit samen op papier bij. Naast ondersteuning op pedagogisch vlak, krijgen de pedagogisch medewerkers ook ondersteuning vanuit het kantoor van de vestiging.

7. Beleid Veiligheid en Gezondheid

In het Beleid Veiligheid en Gezondheid staat beschreven hoe we op de vestigingen een zo veilige (zowel fysieke- als emotionele veilige) en gezonde werk-, speel- en leefomgeving creëren. In dit beleid zijn grote en minder grote risico's in kaart gebracht; hoe kunnen we kinderen hiertegen beschermen en hoe kunnen we kinderen leren omgaan met kleine risico's. Het beleid met betrekking tot veiligheid en gezondheid op een specifieke vestiging staat beschreven in vestigingsprotocollen (zoals het vierogen principe en de achterwachtregeling) en risico-inventarisaties per groep. We vinden het belangrijk dat pedagogisch medewerkers zich betrokken voelen bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid op de vestiging. Tijdens het teamoverleg is het bespreken van de veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Zo blijven we scherp op onze werkwijzen, kunnen we monitoren of genomen maatregelen wel of niet effectief zijn en kunnen we bij veranderingen in de omgeving of situatie, zoals bij verbouwingen of veranderingen van de inrichting, direct controleren of het beleid al dan niet moet worden aangescherpt.